

ფინანსური დაგეგმვის როლი აგროსექტორის ფინანსების მართვაში საბაზრო ურთიერთობების პირობებში

რეზიუმე

დავით გოგიაშვილი

სტუ-ს დოქტორანტი

ელ. ფოსტა: poligrafalfa@mail.ru

ფინანსების მართვის სისტემა ითავებს ფინანსურ პოლიტიკას, მეთოდებს, ინსტრუმენტებს, აგრეთვე, ადამიანებს, რომლებიც იღებენ მმართველობით გადაწყვეტილებებს და რომლებიც ამ გადაწყვეტილებებს ასორციელებენ პრაქტიკაში დასახული მიზნების მიღწევის, ფინანსური სტაბილურობისა და ზრდის უზრუნველყოფის მიზნით. ფინანსების მართვის სისტემა მოიცავს ფინანსური სისტემის ყველა რგოლს და გამოდის ბაზრის პირობებში მართვის სტრუქტურის უმნიშვნელოვანეს შემადგენელ ნაწილად. ფინანსების მართვის ეფექტიანი სისტემის მიზანს წარმოადგენს: ეკონომიკური პოტენციალის ზრდა, მოგების მაქსიმიზაციისა და ხარჯების მინიმიზაციისა, და ფინანსების არსებული წყაროების საუკეთესო გამოყენებას და ახალის მოზიდვა ფინანსური სტაბილურობის უზრუნველსაყოფად და დასახული ამოცანების მისაღწევად. ფინანსების მართვის სისტემის საფუძველს წარმოადგენს ფინანსური პოლიტიკა, რომელიც დაფუძნებულია მოკლევადიან და გრძელვადიან პერსპექტივაში ფინანსური რესურსების ეფექტიანი გამოყენების ფაქტორების ანალიზზე და რომელიც განსაზღვრავს ფინანსური სამსახურების მიმართულებებს. გასათვალისწინებელია ის ფაქტი, რომ გადასახადით დაბეგვრამ არ უნდა მოშალოს მოტივაცია ეფექტიანი საქმიანობისადმი. ფასების პოლიტიკა დაფუძნებულია მონოპოლიურ საქონელსა და მომსახურებებზე ფასებისა და ტარიფების რეგულირებაზე. სოციალური პოლიტიკა ატარებს ღონისძიებებს შემდეგი მიმართულებებით: მოსახლეობის ნაკლებად უზრუნველყოფილი ფენების შემოსავლების კომპენსაციის მექანიზმების შემუშავება, სოციალური შედავათების სისტემის მოწესრიგება, იძულებითი მიგრაციის დარეგულირება და სხვ. აუცილებელია ფინანსური გეგმა ეკონომიკურ განვითარებასთან ერთად ითვალისწინებდეს ქვეყნის ტრადიციული მიმართულების განვითარებას, რაც ქვეყნის კეთილდღეობის ამაღლებასა და მის შენარჩუნების საქმეში მნიშვნელოვანია.

საკვანძო სიტყვები: კვლევის მიზანი, სახელმწიფო პოლიტიკა, ფინანსური მეწეუმენტი აგრობიზნესში, სტრატეგიული და ფინანსური დაგეგმვა, ფინანსური მექანიზმი.

კვლევის მიზანი და ამოცანები. მსოფლიოს მოსახლეობის სწრაფი ზრდა განაპირობებს კვების მრეწველობის პროდუქტების მოცულობის გაზრდის საკითხის აქტუალურობას. ძირითადი თემა თანამედროვე ეტაპზე მსოფლიოში სიღარიბისა და შიმშილის დაძლევაა. პრობლემის აქტუალურობიდან და სირთულიდან გამომდინარე, მისი გადაჭრა დროსა და სივრცეში განსაკუთრებულ ძალისხმევას მოითხოვს.

აგრობიზნესი წარმოადგენს მსოფლიოს სასურსათო სისტემის განუყოფელ ნაწილს. მემცენარეობა და მეცხოველეობა ამ სისტემის საფუძველია და აუცილებელია ამ სფეროების ზედმიწევნით ცოდნა, რადგანაც ისინი უდიდეს გავლენას ახდენენ რესურსების შეძენასა და მომხმარებელთა მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებაზე.

კვლევის მიზანი მდგომარეობს სახელმწიფო ფინანსური რესურსების ეფექტიანი გამოყენებისა და დაფინანსების მოქმედი სისტემის სრულყოფაზე დაფუძნებული აგრარული ბიზნესის ფინანსური უზრუნველყოფის გზების შესწავლაში, შესაბამისი თეორიული დასკვნებისა და პრაქტიკული რეკომენდაციების შემუშავებაში. დასახული მიზნის მისაღწევად საჭირო გახდარიგია, უფრო კონკრეტული ამოცანების გადაჭრა: აგროსექტორის დაფინანსების წყაროების ფორმირებასთან დაკავშირებული სახელმწიფოს ფინანსური პოლიტიკის მიმართულებების გამოვლენა; აგროსექტორში ფინანსური რესურსების გამოყენებასა და ფორმირებასთან დაკავშირებული ფინანსური მექანიზმის ელემენტების სპეციფიკის ჩვენება; აგრარული მეურნეობის დაფინანსების წყაროების კლასიფიკაცია; – აგრომეურნეობებში არსებული მდგომარეობების, ეფექტური მიმართულებების შეფასება, აგრობიზნესის რესურსული უზრუნველყოფის ანალიზი; – აგრობიზნესის ფინანსური რესურსებისა და დარგის დაფინანსების წყაროების ფორმირების შეფასება; – აგრობიზნესის ფინანსური რესურსების მართვის მექანიზმის, დარგის ფინანსური უზრუნველყოფის შესწავლა;

აგრომეურნეობების ფინანსური მენეჯმენტის ანალიზი; – აგრომეურნეობების ანაზღაურების ფორმის შესწავლა სახელმწიფო ფინანსური რესურსების გამოყენების ეფექტიანობის ამაღლების გზების მოძიების მიზნით; – აგროპროდუქტის ბაზრის კვლევა და სახელმწიფოს მხრიდან აგროსფეროზე საბაზრო ზეგავლენის შეზღუდვის აუცილებლობის გამოვლენა.

მართვის პრაქტიკას გააჩნია დიდი ხნის ისტორია, თუმცა მართვა XX საუკუნის დასაწყისიდანაა აღიარებული, როგორც სამეცნიერო დისციპლინა. ანრი ფაიოლი, მართვას განიხილავდა როგორც უნივერსალურ პროცესს, რომელიც შედგება რამდენიმე ურთიერთდაკავშირებული ფუნქციისგან. განსაზღვრავდნენ რა ბიზნესის ძირითად ფუნქციებს, «კლასიკოს» – თეორეტიკოსები გამოყოფდნენ წარმოებას, მარკეტინგსა და ფინანსებს. უფრო დაწვრილებით შეგნერდებით ფინანსების მართვის ცნების ეკონომიკური შინაარსის განხილვაზე. ფინანსების მართვის სისტემა ითავსებს ფინანსურ პოლიტიკას, მეთოდებს, ინსტრუმენტებს, აგრეთვე, ადამიანებს, რომლებიც იღებენ მმართველობით გადაწყვეტილებებს და რომლებიც ამ გადაწყვეტილებებს ახორციელებენ პრაქტიკაში დასახული მიზნების მიღწევის, ფინანსური სტაბილურობისა და ზრდის უზრუნველყოფის მიზნით. ფინანსების მართვის სისტემა მოიცავს ფინანსური სისტემის ყველა რგოლს და მომდის ბაზრის პირობებში მართვის სტრუქტურის უმნიშვნელოვანეს შემადგენელ ნაწილად. ფინანსების მართვის ეფექტიანი სისტემის მიზანს წარმოადგენს: ეკონომიკური პოტენციალის ზრდა, მოგების მაქსიმიზაციისა და ხარჯების მინიმიზაციისას, დაფინანსების არსებული წყაროების საუკეთესო გამოყენებას და ახალის მოზიდვა ფინანსური სტაბილურობის უზრუნველსაყოფად და დასახული ამოცანების მისაღწევად. ფინანსების მართვის სისტემის საფუძველს წარმოადგენს ფინანსური პოლიტიკა, რომელიც დაფუძნებულია მოკლევადიან და გრძელვადიან პერსპექტივაში ფინანსური რესურსების ეფექტიანი გამოყენების ფაქტორების ანალიზზე და რომელიც განსაზღვრავს ფინანსური სამსახურების მიმართულებებს. ფინანსური მენეჯმენტის როლი მნიშვნელოვნად იზრდება აგრობიზნესში საბაზრო ეკონომიკის მოთხოვნებთან დაკავშირებით. ფინანსური ურთიერთობების მართვა, რომელიც მოიცავს მათი რეგულირების პრინციპებს, სამართლებრივი ნორმების, მეთოდების, ფორმებისა და ხერხების სისტემას ფინანსური რესურსების ეფექტიანი გამოყენებისა და ინტეგრაციის მიზნით – ფინანსურ მე-

ნეჯმენტს, – მიმართულია ფინანსური რესურსების მოძრაობის პროცესში სამართალსუბიექტების შორის წარმოქმნილი ფინანსური ურთიერთობებისა და ფინანსური რესურსების მოძრაობის მართვისკენ. ფინანსური მენეჯმენტი გამოდის, როგორც ფინანსების მართვის მიზნით გამოყენების, ფინანსური მექანიზმის მეთოდებისა და ინსტრუმენტების საშუალებით მათზე ზემოქმედების განხორციელების პროცესი. ფინანსური მენეჯმენტის სტრატეგია დასახული მიზნის მისაღწევად ფინანსური საშუალებების გამოყენების საერთო მიმართულება და ხერხია. ფინანსური მენეჯმენტის ტაქტიკა მდგომარეობს, რეალურ პირობებში დასახული მიზნის მისაღწევად საჭირო კონკრეტული მეთოდების, ხერხების, ინსტრუმენტების არჩევაში. აგრობიზნესში ფინანსური მენეჯმენტის ამოცანებში შედის: 1. ფინანსური რესურსების მობილიზაცია: – ფინანსური რესურსების მართვა; – მიზნობრივი ფინანსური ნაკადების აკრეფის ოპტიმიზაცია; – ფინანსური რესურსების შევსების სხვადასხვა ფორმების გამოყენება. 2. ფინანსური რესურსების შემოსავალ-გასავალების სტრატეგიული და ტექნიკური დაგეგმვა. – ეკონომიკური ფაქტორების ანალიზი (მიკრო და მაკრო დონეზე), რომლებიც გავლენას ახდენენ ფინანსური ნაკადების მობილიზაციაზე; – ფინანსური საშუალებების შემოსავალ-გასავალების ანალიზი (დარგში, მართვის ორგანოებში, აგროსექტორის სუფსიდირების ფონდებში, აგრარულ მეურნეობებში); – პრიორიტეტების განსაზღვრა მიმდინარე დაფინანსების გამოყოფისას; რესურსების ეფექტიანი გამოყენების პროგრამირება. 3. ფინანსური რესურსების განაწილება: – დაფინანსების ოპტიმალური ხერხის განსაზღვრა აგრარული მეურნეობის რეალურ პირობებში; – ადეკვატური პოლიტიკის (ფასწარმოქმნის მეთოდიკით) განსაზღვრა და მიღებული მოსავლის მოცულობის დინამიკის პროგნოზირება. 4. ფინანსური რესურსების გამოყენების აუდიტი: – ფინანსური კონტროლი; – ფინანსური გეგმების ეფექტურობის შეფასება; – მმართველობითი აღრიცხვის უზრუნველყოფა. ფინანსური მენეჯმენტის ძირითადი ამოცანაა, როგორც მთლიანად სისტემის, ისე მისი ცალკეული ელემენტების, ქვესისტემების ფინანსური სიმტკიცის შექმნა. ფინანსური სისტემის სირთულე განისაზღვრება მისი შემადგენელი ელემენტების არაერთგვაროვნებით, მათი სტრუქტურული მრავალფეროვნებით (განსაკუთრებით, ფინანსური რესურსები და წყაროები), მათ შორის, გარე გარემოსთან ურთიერთქმედების სიძნელეებით, რაც ართულებს მის მართვის

პროცესს და მოითხოვს ფინანსური მენეჯმენტის ძირითადი პრინციპების დაცვას. როგორც ცნობილია, ამ უკანასკნელთა რიცხვს მიეკუთვნება: დაგეგმვა, პროგნოზირება, ორგანიზაცია, რეგულირება და კონტროლი. ამჟამად აგროსექტორის დაფინანსების წყაროების მრავალმხრივი ხასიათი მოითხოვს ფინანსური მენეჯმენტის მრავალვარიანტულობასაც, რომელსაც საფუძვლად დაედო მართვის სტანდარტული ხერხების გამოყენება, კონკრეტული ფინანსური სიტუაციის შეფასების, ადეკვატური მმართველობითი გადაწყვეტილების მიღების უნარი, რომელსაც შეუძლია ოპტიმალურად აღმოფხვრას წარმოქმნილი პრობლემები. მნიშვნელოვანია გამოვეყნოთ აგრობიზნესში ფინანსური მენეჯმენტის ტექნოლოგიური ეტაპებიც: 1. ინფორმაციის: მაკრო და მიკროეკონომიკური მაჩვენებლების (მმართველობითი და ფინანსური) ანალიზი. ფინანსური გეგმის (ბიუჯეტის) შედგენა: ფინანსური მეთოდებისა და ინსტრუმენტების არჩევა; დაფინანსების წყაროების თანაფარდობის განსაზღვრა; აგროპროდუქციაზე ფასწარმოქმნის (ტარიფების) მეთოდის არჩევა; ეკონომიკური ნორმატივების, აგროპროდუქტების მოცულობასა და სტრუქტურაზე დადგენილი ნორმატივების დამტკიცება ტერიტორიული კლასიფიკატორების შესაბამისად; 3. ფინანსური შედეგების პროგნოზირება აგრარული საქონლის მოცულობის; შემოსავლების, ხარჯების, დანახარჯებისა და რესურსების გამოყენების ეფექტიანობის მიხედვით; 4. ფინანსური გეგმის (ბიუჯეტის) შესრულება – რესურსების მობილიზაცია; ფინანსური სახსრების ხარჯვა; 5. ფინანსური გეგმის შესრულების კონტროლი – წინასწარი, მიმდინარე, შემდგომი. აგრობიზნესში ფინანსური რესურსების მობილიზაციაზე ზემოქმედ მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს მიეკუთვნება: მთლიანი შიდა პროდუქტი, ინფლაცია, დასაქმება და უმუშევრობა, ერთობლივი მოთხოვნა და ერთობლივი მიწოდება, ფისკალური პოლიტიკა, ფინანსური ბაზარი და ფულადი პოლიტიკა. ბიუჯეტის ფორმირებასა და შესრულებაზე მოქმედი მაკროეკონომიკური ფაქტორების ანალიზის დროს უნდა გავითვალისწინოთ: – აგროპროდუქტზე მოთხოვნა და მიწოდება; – ფასწარმოქმნა; – რესურსების ბაზარი: აგროსფეროში ურთიერთდაკავშირებული წარმოებები, კადრები, შხამქიმიკატები და კლიმატური პირობები. აგროტექნიკა, ენერგეტიკული და ფინანსური დანახარჯი; – წარმოება და დანახარჯები: სპეციალიზებული მომსახურებები, შრომის ანაზღაურების სისტემები, რესურსების დანახარჯების ეფექტიანობა (აგროპროდუქციის გამოშვება რესურსების ერთეულზე). საქმიანობის

ფინანსური შედეგების დაგეგმვისა და პროგნოზირების დროს საჭიროა გავითვალისწინოთ ფინანსური სახსრების მოძრაობის; აგროპროდუქციის მოცულობის, რესურსების გამოყენების დინამიკური მაჩვენებლები. ფინანსური კონტროლი, როგორც მენეჯმენტის ერთ-ერთი ფუნქცია, განპირობებულია იმით, რომ ფინანსებისთვის, როგორც ეკონომიკური კატეგორიისთვის, ნიშანდობლივია არა მარტო გამანაწილებელი, არამედ საკონტროლო ფუნქციაც. ფინანსური კონტროლი ხორციელდება სამართლებრივი ნორმებით დადგენილი წესით, კერძო მეურნეობის ადმინისტრაციის და სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოების მთელი სისტემის მიერ. ფინანსური კონტროლის დროს მოწმდება: – ფინანსური საქმიანობის პროცესში დადგენილი წესის დაცვა; – ფინანსური რესურსების შექმნაზე, განაწილებაზე და გამოყენებაზე განსახორციელებელი მოქმედების ეკონომიკური დასაბუთება და ეფექტიანობა. აგრობიზნესის ერთ-ერთი აგროპროდუქციაზე ფასწარმოქმნის სრულყოფა, მათი სტრუქტურის განსაზღვრა, ტარიფის გამოანგარიშების პრინციპების შემუშავება, ანაზღაურების წესის არჩევა, რიალიზაციის პერიოდის განსაზღვრა. ტექნოლოგიურმა პროგრესმა მნიშვნელოვნად შეცვალა აგრობიზნესში ფინანსური პოლიტიკა. აგრარული მეურნეობის ფინანსური საშუალებების მართვა, წლიური ბიუჯეტის შესახებ დებულებების შემუშავება; მოსავლის მოყვანის ანდა სხვა აგრო პროდუქტის ეფექტიან წარმოებაში აგრო მუშაკების დაინტერესების დონის ამაღლება. აგროსექტორში ხელფასის ფორმირების არსებულმა სისტემამ არ შეიძლება დაინტერესოს კონკრეტული მუშაკი ეფექტიანი და ხარისხიანი საქმიანობით. ამიტომ საჭიროა აგროსექტორის მუშაკების შრომის ანაზღაურების ფორმირების სისტემის შეცვლა. აგრარული მეურნეობის ფინანსური უზრუნველყოფის საკითხთა გადაჭრა პირველხარისხოვანია, რაც საშუალებას მოგვცემს, მოვახდინოთ ჩამოყალიბებული ფინანსური ნაკადების რეფორმირება მათი მართვისა და განაწილების სფეროში. სისტემის სუბიექტების ფინანსური თანაქმედების ოპტიმიზაცია საშუალებას მოგვცემს ჩამოვაყალიბოთ ფინანსური მართვისა და განაწილების სფეროში. ამრიგად, ფინანსური პოლიტიკა – ფუძემდებლური ელემენტია ფინანსების მართვის სისტემაში. სახელმწიფო ფინანსები – სახელმწიფოს ფინანსური რესურსების ფორმირებასთან და მათ გამოყენებასთან დაკავშირებული ეროვნული სიმდიდრის ნაწილისა და ერთობლივი საზოგადოებრივი პროდუქტის განაწილება გადანაწილების ურთიერთობე-

ბია. ფინანსების, როგორც ფულადი სახსრების ფორმირების, განაწილების, გადანაწილებისა და გამოყენების მიზნით დამყარებული ეკონომიკური ურთიერთობების განსაზღვრებიდან გამომდინარე, სახელმწიფო ამ ურთიერთობათა ორგანიზაციის დროს განსაზღვრავს საზოგადოებისა და შესაბამისი ფინანსური სისტემის წინაშე არსებულ ძირითად მიზნებსა და ამოცანებს. ფინანსური სისტემა – ფინანსური ურთიერთობების სხვადასხვა სფეროს ერთობლიობაა, რომელთა პროცესში ხდება ფულადი სახსრების ფონდების წარმოქმნა და გამოყენება. ეს ცენტრალიზებული და დეცენტრალიზებული ფულადი ფონდების ერთობლიობაა. ფინანსური ურთიერთობების ძირითად მიზანს წარმოადგენს მათი ისეთი ორგანიზაცია, რომელიც მიმართული იქნება საზოგადოებრივი სიმდიდრის ზრდის უზრუნველყოფაზე. ამ მიზნის მიღწევა შესაძლებელია როგორც სახელმწიფოს ასევე კერძომეურნეობებში არსებული ფინანსური რესურსებისა და ფინანსური პოტენციალის განაწილების, გადანაწილებისა და გამოყენების კონკრეტული ფორმების ეფექტიანობის დროს. ფინანსური მექანიზმის ეფექტიანობის განმაზოგადებელი მაჩვენებელია მთლიანი შიდა პროდუქტისა და ეროვნული შემოსავლის, საზოგადოების კეთილდღეობის ძირითადი წყაროს, ზრდის ტემპები. ფინანსური პოლიტიკა – სახელმწიფოს საქმიანობის დამოუკიდებელი სფეროა ფინანსურ ურთიერთობათა დარგში. ეს ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ამა თუ იმ სახელმწიფო პროგრამის რეალიზაციისათვის სახელმწიფოს ღონისძიებათა კომპლექსია ფინანსური ურთიერთობების გამოყენების, ფინანსური რესურსების მობილიზაციის, მათი განაწილებისა და გამოყენების თაობაზე.

ფინანსური პოლიტიკის რეალიზაცია შეიძლება დავეყოთ 3 ეტაპად: 1) ძირითადი მიზნების დასახვა და განსაზღვრა, ამასთანავე პერსპექტიული და უახლესი ამოცანების კონკრეტიზაცია, რომელთა გადაჭრა აუცილებელია საზოგადოების ცხოვრების გარკვეულ პერიოდში დასახული მიზნების მისაღწევად; 2) ფინანსური რესურსების გამოყენების ძირითადი მიმართულებების განსაზღვრა, აგრეთვე ურთიერთობათა ორგანიზაციის მეთოდების, საშუალებებისა და კონკრეტული ფორმების შემუშავება, რომელთა საშუალებით მოცემული მიზნები მიიღწევა უმოკლეს ვადებში, ხოლო უახლესი და პერსპექტიული ამოცანები წყდება ოპტიმალურად;

3) კადრების შერჩევა და განაწილება, რომელთაც შეუძლიათ დასახული ამოცანების გადაჭრა, მათი შესრულებისა და საკუთრივ დასახული მიზნების მიღწევაზე მიმართული პრაქტიკული ქმედებების განხორციელების ორგანიზება.

ფინანსური პოლიტიკა მიმართული უნდა იქნეს, ფინანსური რესურსების მაქსიმალურად შესაძლო მოცულობის ფორმირებაზე, რადგან ისინი წარმოადგენენ ნებისმიერი გარდაქმნის მატერიალურ ბაზას. ფინანსების დარგში პოლიტიკა დამოკიდებულია ფინანსური სისტემის განვითარებასა და მისი ცალკეული რგოლების დამოუკიდებლობის ზომაზე. ფინანსური პოლიტიკის რგოლს წარმოადგენს საბიუჯეტო პოლიტიკა. საბიუჯეტო პოლიტიკის ქვეშ იგულისხმება სახელმწიფოს ანდა კერძო ფირმის მიერ, ბიუჯეტის შემოსავლების ფორმირების წყაროების, ბიუჯეტის ხარჯების პრიორიტეტული მიმართულებების, ბიუჯეტის დაბალანსების დასაშვები ფარგლების, საბიუჯეტო დეფიციტის დაფინანსების წყაროების, საბიუჯეტო სისტემის ცალკეულ რგოლებს შორის ურთიერთობათა პრინციპების განსაზღვრა. თავის მხრივ, საბიუჯეტო პოლიტიკის შემადგენლობაში შედარებით დამოუკიდებლობას იძენს საგადასახადო პოლიტიკა, საინვესტიციო პოლიტიკა, სახელმწიფო ვალის მართვის პოლიტიკა. საგადასახადო პოლიტიკა განსაზღვრავს გადასახადების შემადგენლობის, მათი განაკვეთების ოდენობის, გადასახადების თითოეულ სახეზე სანქციებისა და შეღავათების არჩევას. ის აგებული უნდა იქნას გადასახადების გადამხდელებისა და სახელმწიფოს ინტერესების კომპრომისზე. სახელმწიფოს ინტერესები დაფუძნებულია გადასახადით დაბეგვრის საკმარისობის პრინციპზე. ამავდროულად გადასახადით დაბეგვრამ არ უნდა მოშალოს მოტივაცია ეფექტიანი საქმიანობისადმი. ფასების პოლიტიკა დაფუძნებულია მონოპოლიურ საქონელსა და მომსახურებებზე ფასებისა და ტარიფების რეგულირებაზე. სოციალური პოლიტიკა ატარებს ღონისძიებებს შემდეგი მიმართულებებით: მოსახლეობის ნაკლებად უზრუნველყოფილი ფენების შემოსავლების კომპენსაციის მექანიზმების შემუშავება, სოციალური შეღავათების სისტემის მოწესრიგება, იძულებითი მიგრაციის დარეგულირება და სხვ. ფინანსური პოლიტიკა აგრადურ სფეროში მიმართული უნდა იქნას ქვეყნის ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვანი ფასეულობის – მისი ტრადიციული მეურნეობის ეფექტიანობის ამაღლებასა და სრულყოფისაკენ.

ლიტერატურა

1. სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს „ერთიანი აგროპროექტი“ 2017.
2. ნ. ტურაბელიძე, საადგილმამულო ურთიერთობათა საფუძვლები თბ. 2009.
3. პ. კრუგმანი, მ. ოფსვილდი, „საერთაშორისო ეკონომიკა თეორია და პოლიტიკა“ გამომცემლობა „ცისარტყელა“, 2000.
4. გ. მენქიუ, ეკონომიკის პრინციპები, თბ., „ლიოგენე“ 2008.
5. ე. ბარათაშვილი, გ. ჯოლია, ნ. გრძელიშვილი, ი. მამალაძე, დ. სეხნიაშვილი, დ. ჩახვაშვილი. „ეკონომიკის სახელმწიფო რეგულირება“. თბ., 2011.

THE ROLE OF FINANCIAL PLANNING IN THE MANAGEMENT OF AGRIBUSINESS IN CONDITIONS OF MARKET RELATIONS

DAVID GOGIASHVILI

PhD of GTU

E-mail: poligrafalfa@mail.ru

Summary

Financial policy should be directed to forming the maximum possible volume of financial resources as they are the material base of any transformation. In the field of finances, policy depends on the development of the financial system and the size of the independence of its separate branches. Budget policy is the financial policy link. Budgetary policy implies the determination of the principles of relationship between the state or private firm, the sources of formation of budget revenues, priority directions for budget expenditure, the limits of budget balances, sources of financing of budget deficits, and separate branches of the budget system. In its turn, Tax policy, investment policy, and state debt management policy are obtained in the form of budgetary politics rather than independence. The tax policy determines the taxes, the amount of their rates, the choice of sanctions and benefits on each of the taxes. It should be built on compromise of taxpayers and state interests. The interests of the state are based on the principle of sufficient of taxation. At the same time, paying taxes should not stop motivation for effective activities. Price policy is based on regulation of prices and tariffs for monopoly goods and services. Social policy is conducting the events with the following directions: elaboration of mechanisms for revenue compensation for the lesser population of the population, adjustment of social benefits system, compulsory migration adjustment, etc. Financial policy in the agrarian sector should be directed to one of the most important values of the country - to enhance and enhance the efficiency of its traditional farm.